

ҒЫЛЫМИ ЗЕРТТЕУ ДЕНГЕЙЛЕРІНІҢ СИПАТТАМАСЫ

Отебай Улнур
101: 6M011900

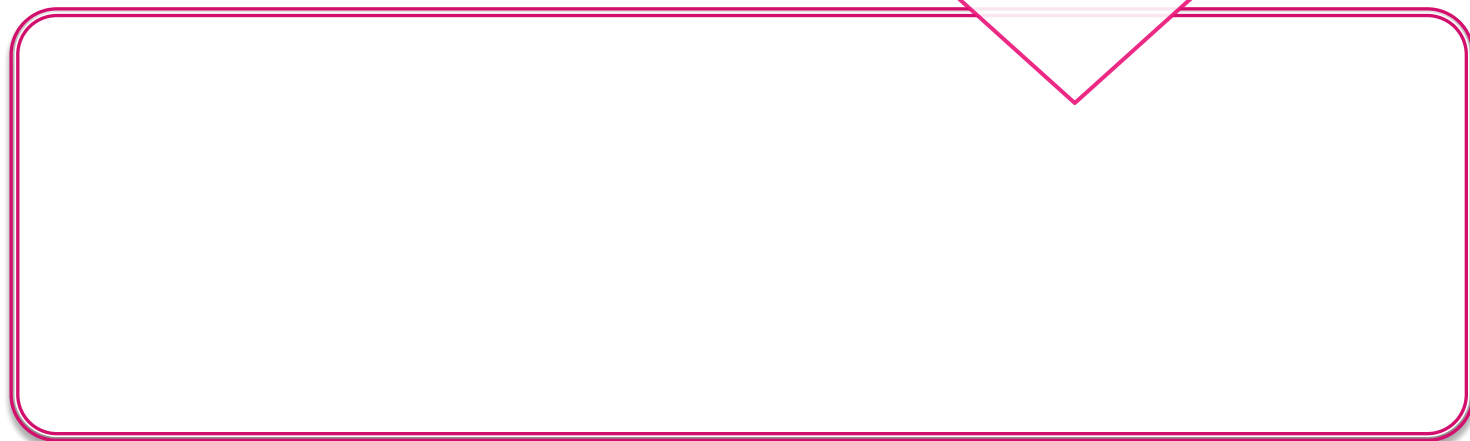
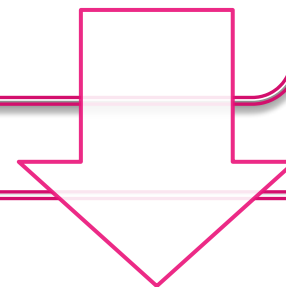
Ғылыми зерттеу

- мақсатқа бағыныңқы таным, оның нәтижелері түсініктер, заңдар мен теориялар түрінде көрінеді

Ғылыми зерттеудің өзіне тән белгілері

- -бұл - міндетті түрде алға қойылған мақсаты мен нақты анықталған міндеттері бар мақсатқа бағытталған үрдіс;
- -айрықша идеялар мен қарастырылған сұрақтарды жаңаша қарастыруды көздейтін, белгісізді анықтауға, шығармашылыққа бағытталған үрдіс;
- -ол жүйелілігімен, тәртіптілігімен сипатталады, зерттеу үрдісі ғана емес оның нәтижелері де бір жүйеге келтірілген;
- -оған қатаң дәлел, тұжырымдар мен қорытындыларды ретімен негіздеу тәрізді қасиеттер тән

Ғылыми білім және ғылымды тану

Эмпирикалық деңгей

- табиғат жайлы ілімді зеттеуде сезімдік тәжірибені бірден – бір ілім көзі ретінде қолданушы теория
- зерттеуші нысандар туралы мәлімет әртүрлі өлшеулер жүргізумен, эксперимент қоюмен іске асырылады

Ғылыми зерттеудің теориялық деңгейі

- танымның рационалдық (логикалық) деңгейінде іске асырылады
- нысандар мен құбылысқа тән неғұрлым тереңінен байланыстарды ашу жүргізіледі

Зерттеулердің негізгі кезеңдері (этаптары).

Эмпирикалық

Гипотетикал
ық

теориялық

Зерттеудің эмпирикалық сатысы

- зерттеу нысанының қызметтік бағамы алынады
- шынайы оқу – білім тәжірибесі, ғылыми білімдер деңгейі мен құбылыс мәнін түсіну қажеттігі арасындағы қарама – қарсылықтар көрінеді
- ғылыми проблема өрнектеледі
- Эмпирикалық талдаудың **басты нәтижесі** – зерттеудің алғашқы тұжырымдамалары ретінде қабылданған, бірақ әлі тұтастығы тексеріліп, бекуі қажет болжамдар мен шамалаулар жүйесінен түзілетін зерттеу гипотезасынан көрінеді.

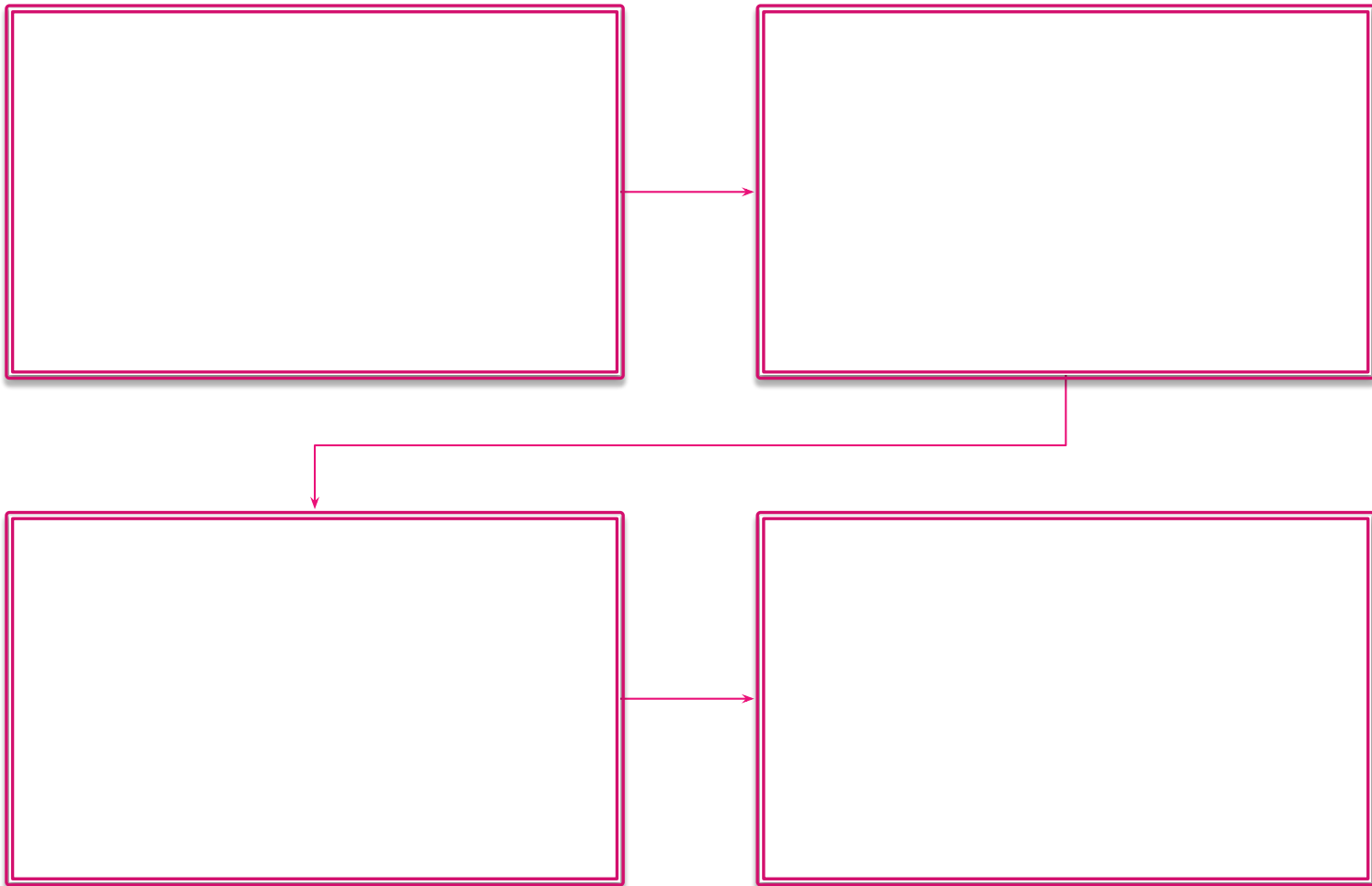
Гипотетикалық саты

- ізденіс жұмыстарының мәнін зерттеу объекті жөніндегі *деректік болжамдар* мен олардың мәнін айқындап алу қажеттігі арасындағы қарама – қарсылықтарды шешіп алу
- содан соң зерттеудің эмпирикалық деңгейінен оның теориялық деңгейіне өтудің дайындық жағдайларын жасау

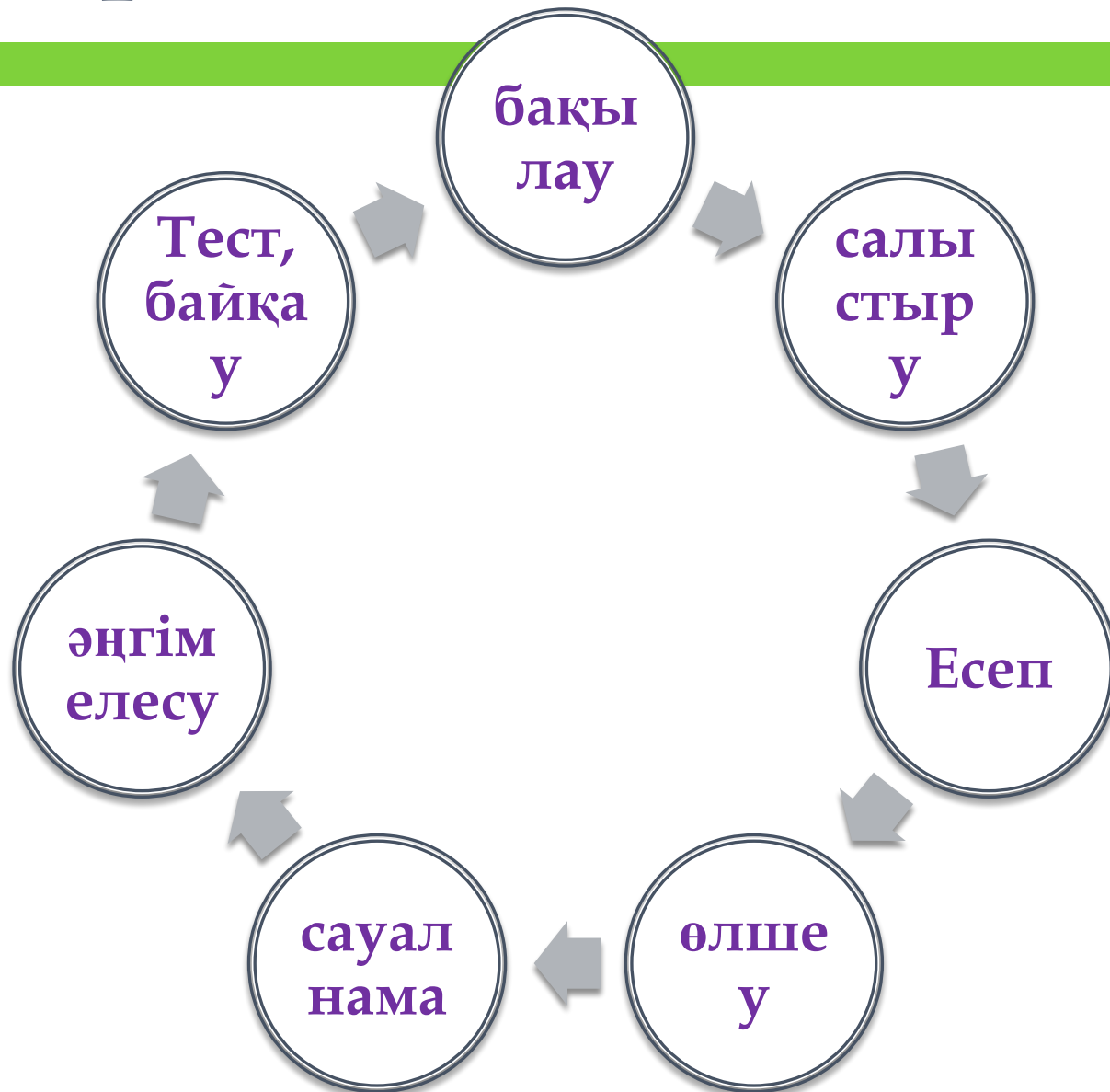
Теориялық саты

- назарға алынған нысан жөніндегі функционалдық және гипотетикалық болжамдар мен ол туралы жүйелі шамалаулар қажеттігі арасындағы қайшылықтарды үйлестіру жұмыстары орындалады

Ғылыми таным әдістерінің деңгейлері

Эмпирикалық деңгей

Эксперименттік-теориялық деңгей

- Тәжірибе
- анализ және синтез
- индукция және дедукция
- Үлгілеу
- Гипотетикалық
- тарихи және логикалық әдістер

Метотеориялық деңгей

диалектика
лық

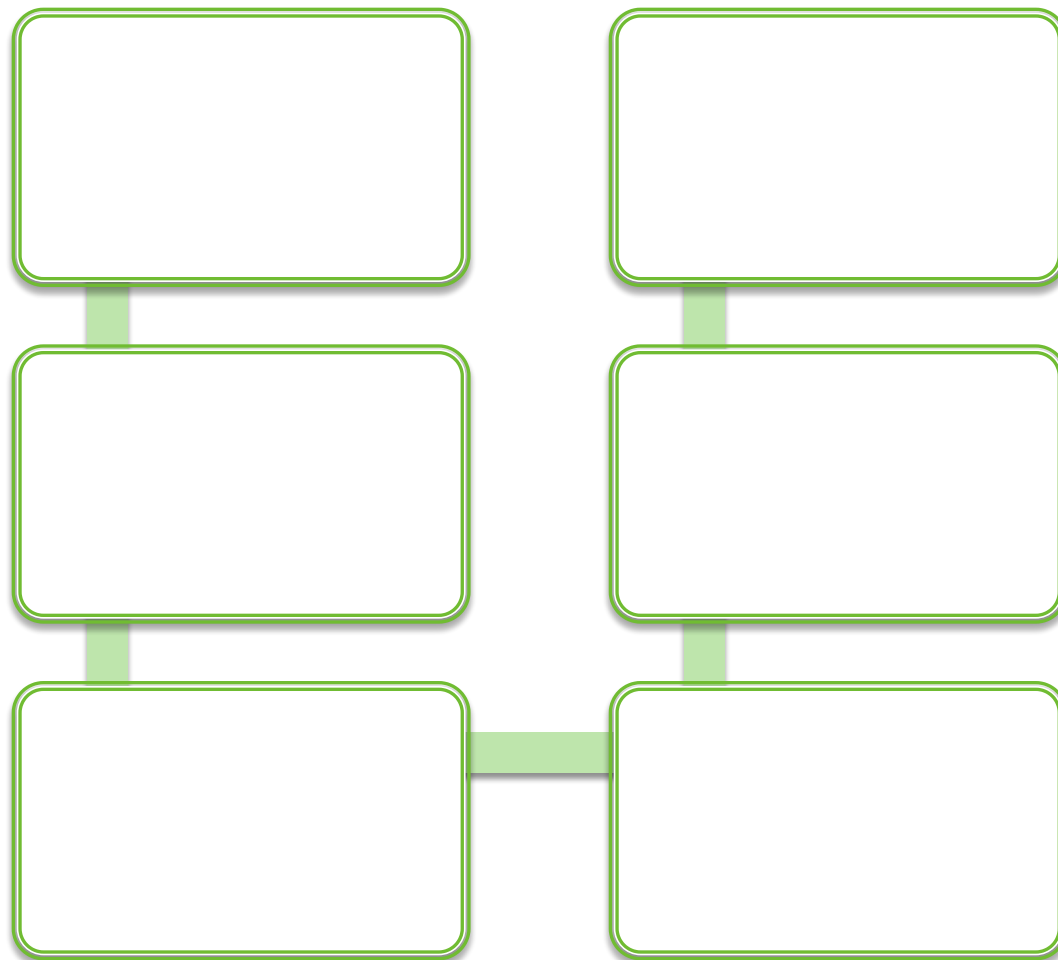

Жүйелік
анализ

теориялардың өзі
зерттеледі,
оларды туғызу жолдары
жасалады, аталған теория
ұғымдарының жүйесі
зерттеледі, оны қолдану
көкжиектері белгіленеді,
бірнеше теорияларды
синтездеу жолдары
негізделеді

Теориялық деңгей әдістері

Ғылыми зерттеу жұмысы

қол
жеткен білімдер
ді кеңейту және
жаңа білімдер
алу

табиғат пен қоға
мда көрініс
табатын заңдыл
ықты анықтау

жобаларды
ғылыми тұрғыда
жинақтап
қорытындылау

тәжірибелер
жүргізумен, ғылыми
ізденістермен
байланысты ғылым
сипаттағы жұмыстар,
талдамалар

Студенттердің ғылыми – зерттеу жұмыстары

курстық

ДИПЛОМДЫ
Қ

Курстық жұмыс

- ғылыми зерттеу жұмысының элементі бар студенттің өзіндік оқу еңбегінің бір түрі

Дипломды қ

- бітірушілердің болашақ мамандығына және теориялық, практикалық міндеттерді шешуге даярлығын көрсетеді

Қорытынды:

- Ғылыми зерттеуде екі деңгейді бір-біріне қарсы қоюға немесе бір-бірінен бөлуге келмейді, танымдық эмпирикалық және теориялық деңгейлері бір-бірімен тікелей байланысты. Эмпирикалық деңгей теориялық деңгейдің негізі, іргетасы іспетті. Болжаулар мен теориялар эмпирикалық деңгейде алынған статистикалық мәліметтер мен ғылыми фактілерді теориялық ой елегінен өткізу нәтижесінде туындайды. Сонымен қатар теориялық ойлау эмпирикалық деңгейге енетін сезімдік көрнекі бейнелерге сүйенеді

Қолданылған сілтемелер мен әдебиеттер:

- Асқаров Е.С., Балапанов Е.Қ., Қойшыбаев Б.А. Ғылыми зерттеулердің негіздері. оқу-әдістемелік құрал Алматы 2005ж. (5-15 бет).
- Қасқабоева Ф. Ғылыми жұмыстарды жазуға жаднама. Қазақстан тарихы. -2007. - № 2
- «Қазақстан»: Ұлттық энциклопедия / Бас редактор Ә. Нысанбаев – Алматы «Қазақ энциклопедиясы» Бас редакциясы, 1998 жыл. ISBN 5-89800-123-9, X том
- <http://www.uniface.kz/index.php?post=article&section=1&id=458>